

האשה שהיא עושה פרק תשיעי נדה סב.

עין משפט נר מצוה

בז אמי פ"ד מהל' מטמא
משכב ומשכב נדה י'
בז ב' מ"י פ"ט מהל' אסורי
זכיה ה' ל' סמל' לזון
קול' ופסק' עין' נגמ'
ב' א' מ"י ש' ה' ל'
ל' ד' ו' מ"י פ"ד מהל'
מטמא משכב ומשכב
הלה י':

תוס' הרא"ש (המשך)

לספורי' בבעב. זו היא שיטת
רבנו שמשון. ונדהק לפרש
והלח' לר' יוחנן בין כהם
לדם נדה ממש דבכחם
טהרות והאשונות טהרות
וברם נדה טמאות. וקיל
מאי שנא דם נדה שהוא
כל כך שאינו יכול לצאת
כ"א ע"י צפון מחרסין
הבלועות משקין טמאין
ואינו יכולין לצאת כ"א
ע"י הסק תנור דמטהר ר'
יוחנן הילכך נראה לפרש
היה זה צבע כיון שהעביר
עליו ד' סמנין ולא עבר
הובר הדבר שהיה בלוע
מקורו כל כך שאינו יכול
לצאת כ"א ע"י צפון
וגבולות מותרות דאין כאן
נצטבע דם בעלמא. וה"ה
דם נדה ודאי אם הטבילו
ועשה על גביו טהרות
והעביר עליו ד' סמנין ולא
עבר טהרותיו טהרות ודאי
דנקט כהם משום דמתניתין
דאי' במחמיו וה"ה דם
נדה ודאי והיינו דקני' ר'
חייב דם נדה ודאי מעביר
עליו ד' סמנין ומבטלו דאם
עבר נטהר הכהם ואם לא
עבר הובר שהיה בלוע כל
כך שלא היה יכול לעבור
כ"א ע"י צפון ואפי' טהרות
הראשונות טהרות: צפון
ציבעט נמי מעביר. פי' כיון
שע"י ד' סמנין לא עבר בלוע
הוי וטהור כדנתב במתניתין
ומה שעבר ע"י צפון לא
יצא ע"י כך מותר בלוע
דאפי' ציבעט נמי מעביר.
ותימה מאי קשיא ליה
דקאמר טהרותיו טמאות
דלאמר היינו לאחר העברת
צפון שהיו הקפיד עליו
ועבר דמאמרין בסמוך
טהרותו לאלתר תכבוסת
שניה טמאות וצ"ל דוקא
כי עבר ע"י ד' סמנין אחי
אבל כי לא עבר אלא ע"י צפון
אין קפידות קפידא לפי
שהוא בלוע יותר מרא'
דאמר אמרין בסוף שמעתי
הוא רב פפא אלא כולל לצאת
ע"י הורק והקפיד עליו
היינו לר"ל ממתניתין אמאי
טהרותו לא עבר אלא
יכול לצאת ע"י צפון והוי
כמו יכול לצאת ע"י הסק
דמטמא ר"ל אפי' שלא
יצא. וי"ל דאיכ"ל למרמז
טהרותיו טהרות. וניטא
דקא' תכבוסת ראשונה
דכרמ' בסמוך דמסתמא
תחלת סמנין דמטמא
אלא דאי טמאות תכבוסת
ראשונה נמי קא' ואפי'
לא היה צפון מעביר
הצבע היה יכול להקשות
מכרייתא דבסמנין שנאן
ועבר טהרותיו טהרות אלא
נדיחא ליה למירך נגופה:
ואם העביר עליו ס'
שביעט שמא עבר. ותימה
שביעט אבדשת סמנין לא
מני ואם לא העביר כל
השבעה טמא. וי"ל דמיייר
נכון אלא ידחה מרא'
אלא טהרותו טהרות אחר
שהטמא סמנין ס"א בשביל
השביעט מטמא לא יעבור
וצבע הוא: לא שנו
אלא טהרות ששעטו אחר
תכבוסת ראשונה מטביל
עד תכבוסת שניה. אבל
טהרות דמתכבוסת שניה עד

אמר רב יהודה זה אהא. בשבת פרק רבי עקיבא (דף טז.) איכא ספרים דגרסי זה החול ופריך והתניא הצורית והחול ומימה דהתנין חול בפרק המזילה (ס' פ.) וי"ל דמרי גוויי חול חד לזנין וחד לחפיפה וכבוס ואמי שפיר להאיא גירסא במסקנא דקאמר אלף מאי צורית אהל ולא קאמר אלף לעולם כו': והתניא הבורית והאהא. פי' לענין שביעית נשנית אהל לפי גירסת הספרים דשבת דגרס הצורית והחול מימה היא לענין מה נשנית ואי לענין הולאת שבת הא קאמר רבי יהודה שיעור צנזר וצורית כדי להעביר זו את הכתם והך שיעורא לא שייך רק מהני מני סמנין ומייה אפשר לרבינן אי' להו דצורית וחול הראויין לחפיפה וכבוס אית להו חד שיעורא לענין שבת ורבי יהודה פליג אצורית לחוד וקאמר כדי להעביר זו את הכתם: **בברייתא.** פירש"י גפריית וכן בערוך"ש אש וגפריית תרגום אשמתא וכבריתא (תהלים יא) והקשה הר"ר יעקב מארולייני"ש בשבת כי פריך כברייתא מ' אית ליה שביעית פרוך ממתני' דשבת דתני צפ' המזילה (דף טז.) שיעור אחריתא גפריית וזפת כדי לסתום נקב ומייה לא קשה דכמה מקומות מני' למפך ממשנה וכשהפירכה יומר פשוטה מן הברייתא פריך מינה ועוד כיון שסדר הש"ס הכא הוצאה שם והוקצנה: **בר' שאין או עיקר.** פירש צונטרס דמשכח עבודה זרה (דף יז.) עיקר המתקיים בצרך צימות החמה וצימות הגשמים זה קשה דא"כ תצוה לא יהא נוהג זה שביעית שאינה מתקיימת צימות הגשמים ונראה כמו שפירש הכא ומיין קרקע הוא וכמו גפריית וגם שמה שפירש הש"ס תורניתא מין ארו כדליתא בראש השנה (דף גג.) שניה תורניתא זה אינו נראה דבמשכח ע"י (דף יז.) פריך כי הכא ומי אית ליה שביעית והתניא כו' והרי דלא לארו יש לו שורש על כן נראה כמו שפי' רש"י בשבת (דף ג.) שהוא כעין מחפורת נריץ שקורין אלונים ומיין קרקע הוא וכמו גפריית הוא

קמוניא ואשלא. הטבילו ועשה על גביו טהרות העביר עליו שבעה סמנין ולא עבר הרי זה צבע הטהרות טהרות ואינו צריך להטביל עבר או שדיחה הרי זה כתם והטהרות טמאות וצריך להטביל איזהו רוק תפל כל שלא מעם כלום מו גריסין לעיסת גריסין של פול (חלוקת נפש מי רגלים) שהחמיצו וצריך לכבסם שלש פעמים לכל אחד ואחד (העבירן שלא כסדרן או שהעביר שבעה סמנין באחת לא עשה ולא כלום: **גב' תנא** נתר אלכסנדרית ולא נתר אנטפטרית: בורית: אמר רב יהודה זה אהלא והתניא הבורית והאהל אלא מאי בורית כברייתא ורמינהו (הוסיפו עליהן הלבצין והלעונין הבורית והאהל ואי בורית כברייתא מ' אית ליה שביעית (התנן) זה הכלל כל שיש לו עיקר יש לו שביעית וכל שאין לו עיקר אין לו שביעית אלא מאי בורית אהלא והתניא אמר רב יהודה שלוף דרין: ואשלא: (אמר שמואל שאלתינהו לנחותי ימא ואמרו אשלא שמיא ומשתכח ביני נקבי מרגיתא ומפקי מדי לה ברמצא דפרזלא: הטבילו ועשה [כו']:) תנו רבנן העביר עליו שבעה סמנין ולא עבר טהרותיו טמאות צפון צבע נמי מעבר אלא העביר עליו ששה סמנין ועבר טהרותיו טמאות שאם העביר שבעה סמנין ועבר עליו שבעה סמנין ולא עבר ששן טהרותיו טהרות א"ר זירא ילא שנא אלא הטהרות שנעשו בין תכבוסת ראשונה אבל טהרות שנעשו אחר תכבוסת שניה טהרותיו טמאות שהרי הקפיד עליו ועבר

אמר רב יהודה זה אהא. בשבת פרק רבי עקיבא (דף טז.) איכא ספרים דגרסי זה החול ופריך והתניא הצורית והחול ומימה דהתנין חול בפרק המזילה (ס' פ.) וי"ל דמרי גוויי חול חד לזנין וחד לחפיפה וכבוס ואמי שפיר להאיא גירסא במסקנא דקאמר אלף מאי צורית אהל ולא קאמר אלף לעולם כו': והתניא הבורית והאהא. פי' לענין שביעית נשנית אהל לפי גירסת הספרים דשבת דגרס הצורית והחול מימה היא לענין מה נשנית ואי לענין הולאת שבת הא קאמר רבי יהודה שיעור צנזר וצורית כדי להעביר זו את הכתם והך שיעורא לא שייך רק מהני מני סמנין ומייה אפשר לרבינן אי' להו דצורית וחול הראויין לחפיפה וכבוס אית להו חד שיעורא לענין שבת ורבי יהודה פליג אצורית לחוד וקאמר כדי להעביר זו את הכתם: **בברייתא.** פירש"י גפריית וכן בערוך"ש אש וגפריית תרגום אשמתא וכבריתא (תהלים יא) והקשה הר"ר יעקב מארולייני"ש בשבת כי פריך כברייתא מ' אית ליה שביעית פרוך ממתני' דשבת דתני צפ' המזילה (דף טז.) שיעור אחריתא גפריית וזפת כדי לסתום נקב ומייה לא קשה דכמה מקומות מני' למפך ממשנה וכשהפירכה יומר פשוטה מן הברייתא פריך מינה ועוד כיון שסדר הש"ס הכא הוצאה שם והוקצנה: **בר' שאין או עיקר.** פירש צונטרס דמשכח עבודה זרה (דף יז.) עיקר המתקיים בצרך צימות החמה וצימות הגשמים זה קשה דא"כ תצוה לא יהא נוהג זה שביעית שאינה מתקיימת צימות הגשמים ונראה כמו שפירש הכא ומיין קרקע הוא וכמו גפריית וגם שמה שפירש הש"ס תורניתא מין ארו כדליתא בראש השנה (דף גג.) שניה תורניתא זה אינו נראה דבמשכח ע"י (דף יז.) פריך כי הכא ומי אית ליה שביעית והתניא כו' והרי דלא לארו יש לו שורש על כן נראה כמו שפי' רש"י בשבת (דף ג.) שהוא כעין מחפורת נריץ שקורין אלונים ומיין קרקע הוא וכמו גפריית הוא

אמר רב יהודה זה אהא. בשבת פרק רבי עקיבא (דף טז.) איכא ספרים דגרסי זה החול ופריך והתניא הצורית והחול ומימה דהתנין חול בפרק המזילה (ס' פ.) וי"ל דמרי גוויי חול חד לזנין וחד לחפיפה וכבוס ואמי שפיר להאיא גירסא במסקנא דקאמר אלף מאי צורית אהל ולא קאמר אלף לעולם כו': והתניא הבורית והאהא. פי' לענין שביעית נשנית אהל לפי גירסת הספרים דשבת דגרס הצורית והחול מימה היא לענין מה נשנית ואי לענין הולאת שבת הא קאמר רבי יהודה שיעור צנזר וצורית כדי להעביר זו את הכתם והך שיעורא לא שייך רק מהני מני סמנין ומייה אפשר לרבינן אי' להו דצורית וחול הראויין לחפיפה וכבוס אית להו חד שיעורא לענין שבת ורבי יהודה פליג אצורית לחוד וקאמר כדי להעביר זו את הכתם: **בברייתא.** פירש"י גפריית וכן בערוך"ש אש וגפריית תרגום אשמתא וכבריתא (תהלים יא) והקשה הר"ר יעקב מארולייני"ש בשבת כי פריך כברייתא מ' אית ליה שביעית פרוך ממתני' דשבת דתני צפ' המזילה (דף טז.) שיעור אחריתא גפריית וזפת כדי לסתום נקב ומייה לא קשה דכמה מקומות מני' למפך ממשנה וכשהפירכה יומר פשוטה מן הברייתא פריך מינה ועוד כיון שסדר הש"ס הכא הוצאה שם והוקצנה: **בר' שאין או עיקר.** פירש צונטרס דמשכח עבודה זרה (דף יז.) עיקר המתקיים בצרך צימות החמה וצימות הגשמים זה קשה דא"כ תצוה לא יהא נוהג זה שביעית שאינה מתקיימת צימות הגשמים ונראה כמו שפירש הכא ומיין קרקע הוא וכמו גפריית וגם שמה שפירש הש"ס תורניתא מין ארו כדליתא בראש השנה (דף גג.) שניה תורניתא זה אינו נראה דבמשכח ע"י (דף יז.) פריך כי הכא ומי אית ליה שביעית והתניא כו' והרי דלא לארו יש לו שורש על כן נראה כמו שפי' רש"י בשבת (דף ג.) שהוא כעין מחפורת נריץ שקורין אלונים ומיין קרקע הוא וכמו גפריית הוא

הגרות הב"ח

(א) ה"ה שיהי וכו' במתניתין דקמ"ו:

לעזי רש"י

שבוין. סבון.

מוסף רש"י

וצריך לכבסם. לשפסף הכתם (ובחיים צה.) שלא כסדר כסן ענין נמשנה זה אהל וכו' כי מדר העברת (ס"ו.) לא עשה ולא כבול. אין לו עשה אלא לא עבר נקב אחי אית לממר דם הוי והאי דלא עבר היינו משום דאין גריסין מעלין אלא לאחר הורק, וכן כולס כסדר (מתהוין ס"ו.) אנטפטרית. מקום (ש"ב צ) וכו'. אנטפטרית. הלבצין. לנרין (ס"ו.) והלעונין. לנעם (ס"ו.) שיש לו עיקר. ששכח אהל (ס"ו.) עיקר לו עיקר. להקיים שאלון צימות הגשמים. טון שאלון ודלענין וכו' (ש"י י"ד.) אין לו שביעית. וממר לעשות מן חמורה ואיט מנהו להקפיד. אלא שאלון דרין. לא תפירש אהל כי שמו (ש"ב צ) ולא ידענא מאי הוי (מתהוין ס"ו.) ביני נקבי מרגיתא. מנא נקבי מרגיתא טעולת מתוך הוי. מנא טעולת קרמא דפרזלא. מנא טעולת קרמא (חולין כ"ה) פוריותא על כול (ש"ב צ.)

תוס' הרא"ש

אלא מאי בורית אהל. ק"ק דה"ל למימר אלא לעולם מאי בורית אהל הילכך נראה כמירא דהתב פרק אמר רבי עקיבא דגרסי מעיקרא בורית אהל רב יהודה זה החול והתניא הבורית והחול כו' והטבילו ועשה על גביו טהרות העביר עליו ד' סמנין ולא עבר הרי זה צבע מרמא לפרש דהוי ודאי צבע מרמא עבר דאיכ' אמאי [נקט] הטבילו אפי' לא הטבילו נמי טהרותיו טהרות ועוד מאי מתיב מינה ר' יוחנן לר"ל בבמי דאמר טומאה בלוינה מטמאה כיון דצבע הוא אין כאן טומאה בלוינה כלל. ועוד תניא בבמי שנאן ועבר טהרותיו טהרות ומפרש דהיינו טהרות שבין תכבוסת ראשונה לשניה אבל טהרות שאחר תכבוסת שניה טמאות עד שיתביל שיהי שיהי עליו ואי דין צבע הוא כשלא עבר בראשון מה הלוי קפידא כיון דוריא אין כאן ד' אלא הי' הרי זה ספק צבע והוי כיון ספק ספק ספק צבע ספק ספק ספק צבע ספק ספק ספק אלא דם אימור מעלמא אלא דם ספק ספק ספק דא"כ בלא העברת סמנין היא טהור אלא אינו טהור ספק ספק דעלמא משום דרוב פעמים מנוהה אבל ע"י עבר ע"י ד' סמנין ה"ל ספק ספק ומטהרין אלא בל דהוי דאי אפי' צפון אחרתהו שנינו מקפיד עליו עור. אבל טהרות דקודם לכן טמאות שהרי לא ביטלו עינין. ודוקא מדרבנן אבל מדאורייתא טהרות כיון שהוא בלוע כל כך שאינו סופו לעבור ע"י סמנין הילכך דוקא הטבילו הוא דמטהרין משום דאיכא לספקי בצבעים דאפי' היה דם נדה ודאי לא היו טמאות מדאורייתא אלא מדרבנן אבל אם לא הטבילו דאם היה דם נדה ודאי היו טמאות מדאורייתא שהרי נטמא הבגד מתחלה כשנפל עליו והם הלח אין לטהר מטעם דאיכא

שיטבול טמאות דכיון שהקפיד עליו ונהג בו מנהג דם אלמא לא מחשיב ליה בלוע ע"י הראשונים. ותימה אמאי קניו מתניתין דהוי זה צבע ואין צריך להטביל עליו כיון שהקפיד נהג בו מנהג דם ויהא טמא עד שיטבול וי"ל דהתבירות ד' סמנין דמתניתין אינן כדי להעביר הכתם דאדרבה נראה ליה טפי שלא יעבור דאו יהיו טהרותיו טהרות. ועוד י"ל דדוקא הכא דאחנה מעשיו דשנאן ועבר אבל לא עבר לא הוי קפידא קפידא: